

Poll Hugó (1867-1931)

Mise után, 1896

Olaj, vászon, 93x137 cm
Jelezve jobbra középen:
Poll Hugó Paris 1896

Kiállítva:

- Ezredéves Országos Kiállítás, Budapest, 1896., katalógus 611., vagy 918. (két *Mise után* című kép szerepelt a kiállításon).

Kiállítva és reprodukálva:

- A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből, Mű-Terem Galéria, Budapest, 2004. október 16 – november 13., katalógus: 81. oldal

Kikiáltási ár: 10 000 000 Ft / 40 816 EUR



Thorma János: *Szenvedők*, 1892, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

A kritika

„Még jól emlékezhetünk arra a feltűnésre, amelyet Poll Hugó párisi képei a mi tárlatainkon keltettek. Akkor a konzervativizmus nálunk még nemcsak uralkodott, hanem erőszakoskodott is. S a közönség ennek az autokrata uralkodónak alázatos alattvalója volt. Mégis úgy hatottak rája a fiatal magyar festő képei, mint a sötétségben gubbasztókra a derengés. Mint új igazságoknak derengése. Modern művészeink, odakint s idehaza is, az igazságok folytonos alakulásának már egyéb eredményeiről is tudtak és részben magukévá is tették őket, de a közönség még mindig hóbortnak tartotta az igazságok és fogalmak újjá veretését. Mégis érdekesség hajhászásnál többnek tartotta Poll Hugó hírhozását és nem intézte el azzal a szokásos ítélettel, hogy a művészi új nem egyéb, művészietlen okvetetlenkedésnél. Mert Poll Hugó képeiből a művészi akarat komolysága, s a művészi lelkesedés tisztasága köszöntötte.” – Gerő Ödön 1907-ben írott sorai jól érzékelte, milyen meglepően hatottak a 19. század utolsó évtizedének közönségére Poll Hugó naturalista zsánerképei.

Poll Hugó a Julian Akadémián

Az 1868-as születésű Poll Hugó 1888 és 1892 között, Ferenczy Károllyal, Csók Istvánnal és Grünwald Bélával egy időben látogatta a híres párizsi magániskola, az Académie Julian műtermeit. A.W. Bouguereau, Tony Rober-Fleury és Jules Lefebvre tanítványaként sajátította el a századvégi francia naturalizmus sajátos, egyszerű stílizáló és leíró nyelvezetét. Képeinek témáit is innen merítette; a társadalmi különbségeket bemutató élethelyzetek moralizálástól sem mentes ábrázolása ugyanis sűrűn fordult elő a kor naturalista irodalmában és képzőművészetében. Tanárai közül talán Jules Lefebvre kemény, rajzos formái hatottak leginkább korai munkáira, bár színvilágát inkább Bouguereau világosabb palettája befolyásolta. Éles formáinak, keményen megvilágított felületeinek láttán azonban Gustave Caillebotte akkoriban közkedvelt képeiről sem feledkezhetünk meg.

Szegények és gazdagok

Az igazi ihlető példát mégis egy magyar képben kell keresnünk. Thorma János, aki 1891-ben már szintén a Julian Akadémiára járt, 1892 telén a budapesti Műcsarnokban, 1894-ben pedig a párizsi Szalonban állította ki hasonló témájú képét, a *Szenvedők*t.

A párizsi zsűri *“mention honorable”*-al tüntette ki a művet, mely méltán keltett nagy feltűnést mind idehaza, mind a francia fővárosban időző magyar művésznövendékek körében. Poll minden bizonnyal ennek hatására (is) vágott bele egy hasonló motívumot feldolgozó, ám sokkal modernebb hangvételű kompozíció elkészítésébe. Míg ugyanis Thorma műve, a naturalista részletességgel megfestett arcképek ellenére inkább a német romantika hagyományát folytatja, Poll szenvtelen láttelepe mindenestől a korszak pozitívista szemléletében gyökerezik.

Az 1896-os millenáris kiállításon

mindkét mű szerepelt. Az akkor 28 éves Poll Hugó megtisztelően sok képpel, köztük a feltehetően erre az alkalomra szánt *Mise után* két változatával vehetett részt a tárlaton. A két azonos címmel kiállított kép közül a 2500 forintért eladásra kínált 918. tétel jelölheti képünket, ez az ár ugyanis kifejezetten magasnak számított ott, ahol Munkácsy *Virágok áldozata* című képét kínálták ezen az áron, de Ferenczy Károly *Madárdala*, vagy Rippl-Rónai *Madame Compagnon* című képe is csak 1000 forintba került.

Boros Judit

